

BIULETYN BIBLIJNY (4)

ZAWARTOŚĆ: Zarys polskiej bibliografii tanatologii biblijnej (1950-2010).*

I. ZARYS POLSKIEJ BIBLIOGRAFII TANATOLOGII BIBLIJNEJ (1950-2010)

W refleksji biblijnej śmierć jest przedstawiana wieloaspektowo. Opierając się na biblijnych rozważaniach o śmierci i jej różnorodnych implikacjach, ukształtowała się nowa dziedzina biblistyki – tanatologia biblijna. Jej cechą charakterystyczną jest wyeksponowanie religijnego wymiaru śmierci, co potwierdza m. in. usytuowanie problemu śmierci w kontekście wielkich wydarzeń zbawczych Starego i Nowego Testamentu.

Wzrost zainteresowań problematyką tanatologii biblijnej wyraża się w licznych materiałach publicystycznych, pracach popularnonaukowych i naukowych prezentujących badania nad poszczególnymi aspektami biblijnej koncepcji śmierci. Bibliografia niniejsza stanowi obszerny wybór tych publikacji (rodzimych oraz przekładów obcych prac) wydanych w Polsce w latach 1950-2010. Wykaz obejmuje publikacje wszelkiego typu: druki zwarte, wyodrębnione fragmenty (rozdziały, paragrafy) prac natury ogólniejszej, artykuły w dziełach zbiorowych i w czasopismach, a także hasła w encyklopediach, leksykonach i słownikach oraz ważniejsze recenzje.

Bibliografia rejestruje publikacje dotyczące teoretycznych zagadnień tanatologii biblijnej, a zwłaszcza religijnych, filozoficznych i etycznych. Starano się jak najpełniej dokumentować prace dotyczące religijnego wymiaru śmierci w teologii biblijnej. Ze względu na dużą liczbę publikacji na temat śmierci Jezusa Chrystusa odnotowano ważniejsze spośród nich, uwzględniające kulturowe realia biblijne. Bibliografia rejestruje także publikacje dotyczące innego ważnego aspektu religijnego wymiaru śmierci, jakim jest kwestia życia po śmierci. Zakres tematyczny niniejszego zestawienia bibliograficznego obejmuje również implikacje praktyczne fenomenu śmierci, takie jak: pogrzeb i żałoba.

¹ Redaktorem Biuletynu biblijnego jest Barbara S t r z a ł k o w s k a, Warszawa.

W bibliografii zastosowano układ chronologiczny. Każda zarejestrowana publikacja została oznaczona kolejnym numerem. W obrębie poszczególnych lat materiał ułożono według kolejności alfabetycznej nazwisk autorów publikacji oraz pierwszych wyrazów tytułów prac zbiorowych i anonimowych. Jeśli dany autor napisał więcej prac dotyczących problematyki tanatologii biblijnej (wydanych w tym samym roku), to podano je również w układzie alfabetycznym. Prace o tytułach wieloznacznych zaopatrzone w uzupełnienia i komentarze wyjaśniające treść publikacji. Uzupełnienia te podano pod opisem bibliograficznym lub po tytule publikacji i wówczas odnotowano je w nawiasie kwadratowym, podobnie jak rozwiązania kryptonomów. Teksty w nawiasach okrągłych zawierają sformułowania pochodzące od autorów prac (lub ich wydawców) oraz wyodrębnione przez nich fragmenty tychże publikacji poświęcone problematyce tanatologii biblijnej.

Na początku niniejszego zestawienia bibliograficznego umieszczono wykaz skrótów, a na końcu – skorowidz rzeczowy oraz indeks nazwisk. W skorowidzu rzeczowym podano, w układzie alfabetycznym, hasła najbardziej charakterystyczne dla problematyki bibliografii. Pod hasłami zasadniczymi wykazano materiały objęte hasłami szczegółowymi, obok których podano numery pozycji bibliograficznych lub odsyłacze informujące w ramach jakiego hasła dana problematyka została odnotowana.

Wykaz ważniejszych skrótów

art.	–	artykuł
ATK	–	Akademia Teologii Katolickiej
ChAT	–	Chrześcijańska Akademia Teologiczna
CM	–	Congregatio Missionis – Zgromadzenie Misjonarzy św. Wincentego à Paulo (misjonarze)
CR	–	Congregatio a Resurrectione Domini Nostri Jesu Christi – Zgromadzenie Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa (zmartwychwstańcy/zmartwychwstanki)
ScsR	–	Congregatio Sanctissimi Redemptoris – Zgromadzenie Najświętszego Odkupiciela (redemptoryści)
dot.	–	dotyczy
KAI	–	Katolicka Agencja Informacyjna
kol.	–	kolumna
KUL	–	Katolicki Uniwersytet Lubelskiego

BIULETYN BIBLIJNY

MS	– Missionarii Beatae Mariae Virginis à „La Salette” – Zgromadzenie Księży Misjonarzy Matki Boskiej Saletyńskiej (saletyni)
nlb.	– nieliczbowane
OFM	– Ordo Fratrum Minorum – Zakon Braci Mniejszych/Zakon Ojców Franciszkanów (franciszkanie)
OFM ^{Cap}	– Ordo Fratrum Minorum Capuccinorum – Zakon Braci Mniejszych Kapucynów (kapucyni)
OFM ^{Conv}	– Ordo Fratrum Minorum Conventualium – Zakon Braci Mniejszych Konwentualnych (franciszkanie konwentualni)
okł.	– okładka
OMI	– Congregatio Missionariorum Oblatorum Beatae Mariae Virginis Immaculatae – Zgromadzenie Oblatów Misjonarzy Maryi Niepokalanej (oblaci)
OP	– Ordo Praedicatorum – Zakon Kaznodziejski (dominikanie)
OSB	– Ordo Sancti Benedicti – Zakon św. Benedykta (benedyktyni)
OSU	– Ordo Sanctae Ursulae – Zakon św. Urszuli (urszulanki)
PAT	– Papieska Akademia Teologiczna
przepr.	– przeprowadził
Rés.	– Résumé (franc. streszczenie)
rozm.	– rozmowa
SAC	– Societas Apostolatus Catholici – Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego (pallotyni)
Schr	– Societas Christi pro Emigrantibus Polonis – Towarzystwo Chrystusowe dla Polskich Emigrantów [TChr] (chrystusowcy)
SCJ	– Congregatio Sacerdotum a Sacro Corde Jesu – Zgromadzenie Księży Najświętszego Serca Jezusa (sercanie)
SDS	– Societas Divini Salvatoris – Towarzystwo Boskiego Zbawiciela (salwatorianie)
SJ	– Societas Jesu – Towarzystwo Jezusowe [TJ] (jezuici)
Sum.	– Summary (ang. streszczenie)
SVD	– Societas Verbi Divini – Zgromadzenie Słowa Bożego (werbiści)
szp.	– szpalta
UKSW	– Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
UMK	– Uniwersytet Mikołaja Kopernika
WAM	– Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy
Zsfg.	– Zusammenfassung (niem. streszczenie)

Bibliografia

1950

1. K r u k Aleksander, *Biblijne rozwiązanie zagadki śmierci*. „Znaki Czasu” 28(1950) nr 3, s. 14-17.

1951

2. C h m i e l o w s k a Bogusława, CR, *Idea życia pozagrobowego w Księdze Mądrości*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 4(1951) nr 4, s. 402-410.

1953

3. Ricciotti Giuseppe, *Ukrzyżowanie*. Tłum. A. H. Urbański. „Dziś i Jutro” 9(1953) nr 13, s. 1-2, ilustr.

1954

4. Ricciotti Giuseppe, *Życie Jezusa Chrystusa*. Tłum. z wł. Jan Skowroński. *Słowo wstępne* ks. Eugeniusz Dąbrowski. *Przedmowa* Jan Skowroński. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1954, ss. 708 (rozdz.: *Tydzień Męki Pańskiej. Piątek*, s. 599-660; §: *Ukrzyżowanie i śmierć*, s. 639-660).

Rec.: Drozd Jan, „Katolik” 1(1954) nr 16-17, s. 4.

1955

5. Ricciotti Giuseppe, *Życie Jezusa Chrystusa*. Tłum. z wł. Jan Skowroński. *Słowo wstępne* ks. Eugeniusz Dąbrowski. *Przedmowa* Jan Skowroński. Wyd. 2. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1955, ss. 708 (rozdz.: *Tydzień Męki Pańskiej. Piątek*, s. 599-660; §: *Ukrzyżowanie i śmierć*, s. 639-660).

Rec.: Kowalski Seweryn, *Życie Jezusa Chrystusa*. „Życie i Myśl” 6(1955) nr 4, s. 223-229; Wierusz-Kowalski Jan, *Poznać Chrystusa*. „Wrocławski Tygodnik Katolicki” 3(1955) nr 14, s. 6; Naumczyk Antoni, *Chrystus ewangeliczny i historyczny*. „Tygodnik Powszechny” 11(1955) nr 37, s. 3-4; Podlewska Dorota, „Dziś i Jutro” 11(1955) nr 8, s. 1; Zieliński Jan, *Życiorys Jezusa*. „Słowo Powszechne” 9(1955) nr 72, s. 3.

1958

6. J e l i n e k Emil, ks., *Śmierć i człowiek w świetle Starego Testamentu*. „Pielgrzym Polski” nr 8/1958, s. 74-76.
7. Ł a c h Stanisław, ks., *Miejsce śmierci i zmartwychwstania Chrystusa*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 11(1958) nr 2, s. 124-133, ilustr.

1960

8. W o l f r a m Karol, *Życie Jezusa. Cz. 3: Męka i śmierć krzyżowa Jezusa*. Wydawnictwo Literatury Religijnej, Warszawa 1960, ss. 282.

1961

9. J a k u b i e c Czesław, ks., *Stare i Nowe Przymierze. Biblia i Ewangelia*. Wydawnictwo Sióstr Loretanek-Benedyktynek, Warszawa 1961, ss. 380 (rozd.: *Mądrość a „życie”*, s. 181-203; §: *Pogląd Izraelitów na życie po śmierci*, s. 186-194; §: *Mądrość a życie po śmierci*, s. 194-203).

1962

10. Ł a c h Stanisław, ks., *Sens wyrazu szilo(h) w Rdz 49,10*. „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 9(1962) z. 4, s. 5-23. Rés.
Dot. m.in. tanatologicznego aspektu wyrazu *szilo*.
11. S t ę p i e ń Jan, ks., *Nauka św. Pawła o śmierci*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 15 (1962) nr 5, s. 283-291.
12. S t ę p i e ń Jan, ks., *Wiara Izraelitów w życie pozagrobowe*. „Homo Dei” 31(1962) nr 3, s. 227-232.
13. G e i s l e r Moritz, *Śmierć i pogrzeb Chrystusa*. „Chrześcijanin” nr 2-3/1963, s. 4-5.

1965

14. D a n i e l - R o p s Henri, *Życie codzienne w Palestynie w czasach Chrystusa*. Tłum. Janina Lasocka. *Słowo wstępne (Życie codzienne w Palestynie a komentarz do Nowego Testamentu)* ks. Eugeniusz Dąbrowski. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań-Warszawa-Lublin 1965, ss. XXXI, 639, mapa, pl., tabl., bibliogr. (cz. 2: *Noce i dnie błogosławią Pana*, s. 137-484; rozdz. XII: *Gdy milknie śpiew ptaków*, s. 456-484; § 1: *Dola człowieka*:

cierpienie i śmierć, s. 456-457; § 5: *Śmierć i grób*, s. 470-478; § 6: „*Gdzież jest zwycięstwo twe o śmierci?*”, s. 478-483).

1967

15. Niemczyk Jan Bogusław, ks., *Bóg, świat i człowiek (Elementy kosmologii i antropologii starotestamentowej)*. „Rocznik Teologiczny ChAT” 9(1967) z. 2, s. 63-88 (*Antropologia biblijna*, s. 76-88; §: *Śmierć*, s. 84-85; §: *Stan po śmierci*, s. 85-87; §: *Zwyczajne żałobne i obrzędy pogrzebowe*, s. 87-88).

1971

16. Łach Stanisław, ks., *Życie człowieka po śmierci*. W: *Księga Powtórzonego Prawa. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz – ekskursy*. Oprac. ks. Stanisław Łach. Wydawnictwo Pallottinum, Poznań-Warszawa 1971, t. II, cz. 3, s. 339-344.

1973

17. Rosłon Józef Wiesław, OFMConv, *Los zmarłych w świetle ksiąg Starego Testamentu*. „Collectanea Theologica” 43(1973) nr 4, s. 105-110.

18. *Słownik teologii biblijnej*. Redaktor naczelny Xavier Leon-Dufour. Tłum. i oprac. ks. Kazimierz Romaniuk. Wydawnictwo Pallottinum, Poznań-Warszawa 1973, ss. 1168 (hasła: *Pogrzeb*, s. 692-693; *Śmierć*, s. 940-949).

1974

19. Jakubiec Czesław, ks., *Księga Hioba. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz – ekskursy*. Wydawnictwo Pallottinum, Poznań-Warszawa 1974, ss. 272 (*Ekskursy*, s. 245-259; *Eschatologia w Księdze Hioba*, s. 252-256).

1975

20. Langkammer Hugolin, OFM, *Wprowadzenie i komentarz do ewangelicznych opisów męki Pańskiej*. Wyd. Katolicki Uniwersytet Lubelski, Lublin 1975, ss. 153 (cz. II: *Komentarz*, s. 47-117; rozdz. 6: *Ukrzyżowanie Jezusa*, s. 94-107; § c: *Śmierć Jezusa – Mk 15,33-39 [Mt 27,45-54; Łk 23,44-48]*, s. 101-106).

1977

21. Filipiak Marian, ks., *Człowiek wobec śmierci w mądrości Izraela*. „W Drodze” 5(1977 nr 3), s. 23-29.
22. Langkammer Hugolin, OFM, *Początki chrystologii Nowego Testamentu (Zarys)*. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1977, ss. 70 (cz. 2: *Chrystologia pośrednia*, s. 43-67; rozdz. III: *Treściowe elementy chrystologii pośredniej*, s. 62-67; § 2: *Zbawcza śmierć i zmartwychwstanie Jezusa*, s. 64-67).

1978

23. Jankowski Augustyn, OSB, *Mysterium mortis. Synteza biblijnej nauki o śmierci*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 31(1978) nr 1, s. 9-15.
24. Kudasiewicz Józef, ks., *Jeruzalem – miejscem zbawczej śmierci Jezusa (Łk 24,13-33)*. „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 25(1978) z. 1, s. 69-74. Rés.

1979

25. Filipiak Marian, *Biblia o człowieku. Zarys antropologii biblijnej Starożytności*. Wyd. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1979, ss. 292 (cz. II: *Człowiek w działaniu*, s. 111-253; § III: *Rzeczy ostateczne człowieka*, s. 186-253; 1: *Śmierć*, s. 186-202; 3: *Życie pośmiertne. Szeol*, s. 210-217).
26. Homerski Józef, ks., *Starotestamentalne cytaty i aluzje w ewangelicznych opisach męki i śmierci Chrystusa*. „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 26(1979) z. 1, s. 13-24. Sum.
27. Langkammer Hugolin, OFM, *Wprowadzenie do ksiąg Nowego Testamentu*. Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 1979, ss. 368 (rozdz. I: *Jezus u podstaw Nowego Testamentu*, s. 9-35; § 4: *Śmierć Jezusa*, s. 28-35).

1980

28. Gołębiewski Marian, ks., „...Postanowione jest ludziom raz umrzeć, a potem sąd...” (Hbr 9,27). „Ateneum Kapłańskie” 72(1980) z. 1, t. 95, s. 3-15.

29. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Najstarsza soteriologiczna interpretacja śmierci Jezusa*. W: *Biblia księga życia ludu Bożego*. Red. ks. Stanisław Łach i ks. Marian Filipiak. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1980, s. 129-140.
30. Ł a c h Stanisław, ks., *Nauka o wskazaniach etycznych w Psalterzu*. W: *Biblia księga życia ludu Bożego*. Red. ks. Stanisław Łach i ks. Marian Filipiak. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1980, s. 195-247 (*Ps 49. Śmierć bezbożnego a śmierć sprawiedliwego*, s. 234-238).
31. S t a c h o w i a k Lech, ks., *Idea życia po śmierci w Starym Testamencie*. W: *Studio lectionem facere*. Red. ks. Stanisław Łach, ks. Jan Szłaga. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1980, s. 217-220, bibliogr.
32. Z d y b i c k a Zofia J., s., *Śmierć w wielkich religiach świata*. „Ateneum Kapłańskie” 72(1980) z. 3, t. 94, s. 382-398 (*Interpretacja śmierci w judaizmie*, s. 393-394).

1981

33. B a r t n i c k i Roman, ks., *Ewangeliczne zapowiedzi męki, śmierci i zmartwychwstania w świetle kryteriów logiów Jezusa*. „Collectanea Theologica” 51(1981) nr 2, s. 53-64. Sum.
34. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Jezus o swojej śmierci – Paweł o śmierci Jezusa*. W: *Męka Chrystusa wczoraj i dziś*. Red. Henryk Damian Wojtyska OP, Józef Jerzy Kopeć CP. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1981, s. 28-37.

1982

35. H r y n i e w i c z Waław, OMI, *Chrystus nasza Pascha. Zarys chrześcijańskiej teologii pastoralnej*. T. 1. Wyd. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1982, ss. 492 (rozdz. VII: *Śmierć i zmartwychwstanie Jezusa jako dopełnienie dzieła odkupienia*, s. 379-454; § 3: *Zbawczy sens śmierci Jezusa w świetle zmartwychwstania*, s. 427-442).
36. K r a w c z y k Roman, ks., *Koncepcja śmierci w Starym Testamencie*. „Wiadomości Diecezjalne Podlaskie” 51(1982) nr 8, s. 245-250.
37. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Słownik biblijny*. Księgarnia św. Jacka, Katowice 1982, ss. 161, tabl., mapy (hasła: *Pogrzeb*, s. 123; *Śmierć*, s. 144).

38. L o h f i n k Norbert, *Pieśń chwały. Chrześcijanin a Stary Testament*. Tłum. z niem. Jan Doktor. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1982, ss. 172 (rozdz. VII: *Człowiek w obliczu śmierci*, s. 137-170).
39. S t a c h o w i a k Lech, ks., *Idea życia po śmierci w Starym Testamencie*. W: *Wykłady pomocnicze do wykładów z biblistyki*. T. 5. Red. ks. Lech Stachowiak, Ryszard Rubinkiewicz SDB. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1982, s. 9-26.

1983

40. B a r t n i c k i Roman, ks., *Ewangeliczne opisy męki w aspekcie literackim, teologicznym i kerygmatycznym*. W: *Studia z biblistyki*. Red. ks. Jan Łach. T. 3. Wyd. Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1983, s. 67-207. Zsfg. (rozdz. 7: *Ukrzyżowanie i śmierć Jezusa*, s. 186-198).
41. K a s p e r Walter, *Jezus Chrystus*. Tłum. Bernard Białecki. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1983, ss. 313, 1 nlb. (cz. II: *Dzieje i przeznaczenie Jezusa Chrystusa*, s. 57-162; rozdz. V: *Śmierć Jezusa*, s. 112-122).
42. S z e w c Eugeniusz, ks., *Aspekty soteriologiczne śmierci Chrystusa według św. Pawła Apostoła*. „Wiadomości Diecezjalne Łódzkie” 57(1983) nr 1-2, s. 16-21.

1984

43. C h m i e l Jerzy, ks., *Pogrzeb Jezusa w świetle zwyczajów żydowskich*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 37(1984) nr 2, s. 115-127.
44. H o m e r s k i Józef, ks., *Życie po śmierci i nadzieja zmartwychwstania w wierze ludu Bożego Starego Testamentu*. „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 31(1984) z. 1, s. 5-17. Zsfg.
45. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Słownik biblijny*. Wyd. 2 popr. i uzupeł. Księgarnia św. Jacka, Katowice 1984, ss. 152 (hasła: *Pogrzeb*, s. 124; *Śmierć*, s. 145).

1985

46. F i l i p i a k Marian, *Człowiek podlega śmierci. Biblia dziś odczytana*. „Tygodnik Polski” 4(1985) nr 17, s. 7.
47. K r a w c z y k Roman, ks., *Stary Testament – Biblia chrześcijanina dzisiaj*. Siedleckie Wydawnictwo Diecezjalne, Siedlce 1985, ss. 203 (rozdz.:

Z antropologii Księgi Syracha, s. 125-138; § 2: *Człowiek istota śmiertelna*, s. 129-133).

48. L e o n - D u f o u r Xavier, SJ, *Sens śmierci Chrystusa*. Tłum. Wojciech Unolt. „W Drodze” nr 4/1985, s. 29-36.

49. R a t z i n g e r Joseph, kard., *Eschatologia – śmierć i życie wieczne*. Tłum. Marek Węclawski. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 1985, ss. 271 (rozdz. 2: *Śmierć i nieśmiertelność. Indywidualny wymiar tego, co eschatologiczne*, s. 84-180; § 4: *Teologia śmierci*, s. 84-121; 3: *Rozwój kwestii w myśli biblijnej*, s. 97-118).

50. S a l i j Jacek, OP, *Spotkanie śmierci greckiej z Biblią*. „Literatura na świecie” nr 8-9/1985, s. 425-440.

51. Z i ó ł k o w s k i Zenon, *Tajemnica Szeolu*. Spotkania z Biblią (31). „Zorza” nr 41/1985, s. 9, ilustr.

1986

52. J ó z w i a k Franciszek, ks., *Męka Chrystusa w „Dziejach Apostolskich”*. W: *Męka Jezusa Chrystusa*. Red. ks. Feliks Gryglewicz. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1986, s. 215-227 (*Odpowiedzialność za śmierć Chrystusa*, s. 223-225).

53. K r a w c z y k Roman, ks., *Sprawy ludzkie w Biblii*. Siedleckie Wydawnictwo Diecezjalne, Siedlce 1986, ss. 205, 1 nlb. (*Śmierć jako „odejście do ojców” w eschatologii indywidualnej Starego Testamentu*, s. 89-95).

54. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Zbawcza śmierć Jezusa w najstarszych formułach wiary*. W: *Męka Chrystusa*. Red. ks. Feliks Gryglewicz. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1986, s. 209-214.

55. L e o n - D u f o u r Xavier, SJ: *Słownik Nowego Testamentu*. Tłum. i oprac. bp Kazimierz Romaniuk. Wyd 2. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 1986, ss. 743, 1 nlb., mapy (hasła: *Pogrzeb*, s. 489; *Śmierć*, s. 603-605; *Żaloba*, s. 707-708).

56. O r d o n Hubert, SDS, *Nauka św. Pawła o śmierci Jezusa i jej skutkach*. W: *Męka Jezusa Chrystusa*. Red. ks. Feliks Gryglewicz. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1986, s. 229-235, bibliogr.

57. R a t z i n g e r Joseph, kard., *Śmierć i życie wieczne*. Tłum. Marek Węclawski. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1986, ss. 287 (rozdz. 2: *Śmierć i nieśmiertelność. Indywidualny wymiar tego, co eschatologiczne*,

s. 84-180; §: *Teologia śmierci*, s. 84-121; 3: *Rozwój kwestii w myśli biblijnej*, s. 97-118).

58. Szlag Jan, ks., *Kajfasz o konieczności śmierci Jezusa (J 11,49-52)*. W: *Męka Jezusa Chrystusa*. Red. ks. Feliks Gryglewicz. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1986, s. 57-63, bibliogr.

1987

59. Jankowski Augustyn, OSB, *Eschatologia biblijna Nowego Testamentu*. Wyd. Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie, Kraków 1987, ss. 279, 5 nlb. (cz. II: *Eschatologia indywidualna Nowego Testamentu*, s. 138-253; rozdz. I: *Biblijny obraz śmierci człowieka i chrześcijanina*, s. 146-172; rozdz. II: *Sąd jednostkowy po śmierci*, s. 173-181; rozdz. III: *Trwanie duszy od śmierci do paruzji*, s. 182-213).

1990

60. Bolewski Jacek, SJ, *Początek i śmierć człowieka w Starym Testamencie*. „Horyzonty Wiary” 1(1990) nr 5, s. 19-33.

61. Chrostowski Waldemar, ks., *Odpowiedzialność za śmierć Chrystusa*. „Ateneum Kapłańskie” 82(1990) z. 2, t. 114 s. 222-241.

1991

62. Bolewski Jacek, SJ, *Początki i śmierć człowieka w Nowym Testamencie*. „Horyzonty Wiary” 2(1991) nr 8, s. 5-22.

63. Bukowski Kazimierz, ks., *Religioznawstwo. Śmierć i życie pozagrobowe w pierwotnym judaizmie*. „Materiały Homiletyczne” 61(1991) nr 2, s. 5-16.

64. Filipiak Marian, *Aksjologiczne treści antropologii biblijnej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej, Lublin 1991, ss. 148 (rozdz.: *Człowiek wobec wartości ostatecznych*, s. 127-148; § 1: *Człowiek wobec śmierci*, s. 127-135; § 2: *Życie pozagrobowe*, s. 135-148).

65. Frankemöller Hubert, *Apostoł Paweł i jego interpretacja śmierci Jezusa Chrystusa*. Tłum. ks. Roman Bartnicki. „Collectanea Theologica” 61(1991) nr 2, s. 5-16.

66. P i s a r e k Stanisław, ks., „*Życie*” i „*śmierć*” w *Piśmie Świętym*. W: *Vademecum biblijne*. Red. nauk. ks. Stanisław Grzybek. Wydawnictwo Unum, Kraków 1991, s. 71-82.

1992

67. D o ł a Tadeusz, *Śmierć i zmartwychwstanie Jezusa pełnią wydarzeń zbawczych*. „Ateneum Kapłańskie” 84(1992) z. 1, t. 119, s. 28-41.

1994

68. A r o n Robert, *Jak Żydzi biblijni rozumieli śmierć*. Tłum. Bogusław Biela. „W Drodze” nr 4/1994, s. 82-84.

69. C a n t a l a m e s s a Raniero, OFM^{Cap}, *Siostra śmierć*. Tłum. Krzysztof Homa SJ. Wydawnictwo WAM. Księża Jezuici, Kraków 1994, ss. 88, 1 nlb. (1: *Naucz nas liczyć dni nasze*, s. 7-10).

70. D a n i e l - R o p s Henri, *Życie codzienne w Palestynie w czasach Chrystusa*. Tłum. popr. Janina Lasocka. Wyd. 2. Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 1994, ss. 415, fot. kol., mapy (cz. 2: *Noce i dnie błogosławią Pana*, s. 91-305; rozdz. XII: *Gdy milknie śpiew ptaków*, s. 288-305; § 1: *Dola człowieka: cierpienie i śmierć*, s. 288-289; § 5: *Śmierć i grób*, s. 297-301; § 6: „*Gdzież jest o śmierci, twoje zwycięstwo?*”, s. 301-305).

71. [H e r r g o t t Gertrud] he, *Pogrzeb*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Instytut Wydawniczy Pax/Wydawnictwo Księży Pallotynów, Warszawa 1994, szp. 985-986.

72. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Passio Domini nostri Jesu Christi. Nowy Testament o męce i śmierci Jezusa*. Wydawnictwo św. Antoniego, Wrocław 1994, ss. 219, 1 nlb.

73. [N e u m a n n Brigitte] ne, *Szeol*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Instytut Wydawniczy Pax/Wydawnictwo Księży Pallotynów, Warszawa 1994, szp. 1270.

74. [S c h ü n g e l Helen] schü, *Śmierć*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł

Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Instytut Wydawniczy Pax/Wydawnictwo Księży Pallotynów, Warszawa 1994, szp. 1382.
 75. Ziemiński Ireneusz, *Śmierć Jezusa z Nazaretu*. „Znak” 46(1994) nr 7, s. 83-95.

1995

76. Arndt Marian, Rosiński Franciszek Mikołaj, *Groby i zwyczaje pogrzebowe w dawnym Izraelu*. „Quaestiones Selectae. Zeszyty Naukowe” 2(1995) nr 2, s. 22-45, fot., Zsfg.

77. Chouraqui Andre, *Życie codzienne ludzi Biblii*. Tłum Leszek Kosso-budzki. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1995, ss. 271 (rozdz. 2: *Przeżyć i pozostawić ślad*, s. 133-165; §: *Starość i śmierć*, s. 157-158; §: *Dlaczego umierać?* s. 158-159).

78. Cinal Stanisław, *Egzystencja pośmiertna w Starym Testamencie a eschatologia zaratusztriańska*. „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia Religioznawcza” z. 28/1995, s. 67-88.

79. [Herzog Gertrud] he, *Pogrzeb*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Wyd. 2. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1995, szp. 985-986.

80. [Neman Brigitte] ne, *Szeol*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Wyd. 2. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1995, szp. 1270.

81. Rosiński Franciszek M., *Stosunek Izraela do zmarłych według Starego Testamentu*. W: *Cmentarze żydowskie*. Red. Jerzy Woronczak. Wyd. Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej, Wrocław 1995, s. 7-25.

82. [Schünel Helen] schü, *Śmierć*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Wyd. 2. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1995, szp. 1382.

1996

83. B a i l e y Kenneth E., *Zwyczajy pogrzebowe*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1996, s. 830-831.

84. C r e n s h a w James L., *Śmierć*. Tłum. (tk) [Teresa Kowalska]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1996, s. 744-745.

85. H a w t h o r n e Gerald F., *Żaloba*. Tłum. (ak) [Agnieszka Karpowicz]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1996, s. 833-834.

86. M e s s o r i Vittorio, *Umęczon pod Ponckim Pilatem? Badania nad męką i śmiercią Jezusa*. Tłum. Mieczysław Stebart. Wydawnictwo M/ Wydawnictwo OO. Franciszkanów, Kraków-Niepokalanów 1996, ss. 434.

87. P i t a r d Wayne T., *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Starożytny Izrael*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1996, s. 834-835.

88. W h i t e Sidnie Ann, *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Judaizm drugiej świątyni i wczesne chrześcijaństwo*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1996, s. 835-836.

1997

89. B a i l e y Kenneth E., *Zwyczajy pogrzebowe*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1997, s. 830-831.

90. C r e n s h a w James L., *Śmierć*. Tłum. (tk) [Teresa Kowalska]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1997, s. 744-745.

91. Gower Ralph, *Życie codzienne w czasach biblijnych*. W: *Przewodnik po Biblii*. Red. nauk. David i Pat Alexander. Tłum. i red. Tadeusz Mieszowski. Konsult. nauk. pol. wyd. ks. Waldemar Chrostowski, Michał Wojciechowski. Wyd. 2 popr. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1997, s. 89-96 (*Życie społeczne i obyczaje*, s. 93-95; *Śmierć*, s. 94).
92. Hawthorne Gerald F., *Żaloba*. Tłum. (ak) [Agnieszka Karpowicz]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1997, s. 833-834.
93. Mędala Stanisław, ks., *Historia i teologia w Janowym opisie śmierci Jezusa (J 19,16b-42)*. W: *Miłość jest z Boga. Wokół zagadnień biblijno-moralnych. Studium ofiarowane Ks. Prof. Dr Hab. Janowi Łachowi*. Red. Michał Wojciechowski. Wyd. Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1997, s. 233-271.
94. Pfeiffer Helmut, *Śmierć*. Tłum. (J.N.) [Jerzy Nosowski]. W: *Leksykon religii*. Z inicjatywy Franza Königa przy współpracy wielu uczonych wydał Hans Waldenfels. Przekład opracował i bibliografię polską sporządził Paweł Pachciarek. VERBINUM. Wydawnictwo Księży Werbistów, Warszawa 1997, s. 455-458 (I: *W środowisku biblijnym*, s. 455-456; II: *W ST i judaizmie*, s. 456).
95. Pitarf Wayne T., *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Starożytny Izrael*. Tłum. (jw.) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1997, s. 834-835.
96. Tronina Antoni, ks., *Od śmierci do życia. Konstrukcja literacka Księgi Tobiasza*. W: *U źródeł mądrości*. Red. Stanisław Haręzga. [Brak wydawnictwa]. Rzeszów 1997, s. 319-334.
97. White Sidnie Ann, *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Judaizm drugiej świątyni i wczesne chrześcijaństwo*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1997, s. 835-836.
98. Włodarczyk Stanisław, ks., *Łukaszowa interpretacja śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa*. W: *W posłudze Słowa Pańskiego. Księga pamiątkowa poświęcona Ks. Prof. Dr Hab. Józefowi Kudasiwiczowi z okazji 70-lecia urodzin*. Red. ks. Stanisław Bielecki, ks. Hubert Ordon SDS, ks. Henryk Witczyk. Wydawnictwo Jedność, Kielce 1997, s. 228-241.

1998

99. [Bailey Lloyd R.] LRB, *Śmierć*. Tłum. (mw) [Michał Wojciechowski]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1998, s. 1203-1204.
100. Chrostowski Waldemar, ks., *Jak umierał Jezus?* „Miejsca Święte” nr 4/1998, s. 29.
101. [Collins Adela Yarbro] AYC, *Śmierć druga*. Tłum. (esz) [Eliza Szymula]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1998, s. 1204.
102. Crossan John Dominic, *Kto zabił Jezusa. Korzenie antysemityzmu w ewangelicznych relacjach o śmierci Jezusa*. Tłum. z ang. Marcin Stopa. Wydawnictwo „Książka i Wiedza”, Warszawa 1998, ss. 29. 1 nlb. (rozdz. 5: *Egzekucja*, s. 175-206; rozdz. 6: *Pogrzeb*, s. 207-242).
103. [Davis John J.] JJD, *Pogrzeb*. Tłum. (mw) [Michał Wojciechowski]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1998, s. 972-973.
104. KucharSKI Jacek, *Spocząć ze swymi przodkami. Grzebanie zmarłych w biblijnym Izraelu*. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1998, ss. 196, bibliogr. (seria: *Jak rozumieć Pismo Święte*, t. 10).
105. May J., *Śmierć*. 2. *Chrześcijaństwo*. W: *Leksykon podstawowych pojęć religijnych. Judaizm, chrześcijaństwo, islam*. Red. Adel Theodor Khoury. Tłum. Józef Marzęcki. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1998, szp. 1019-1022.
106. Misztal Wojciech, ks., *Stary porządek niewoli grzechu i śmierci: człowiek przed przyjściem Chrystusa*. „Studia Theologica Varsaviensia” 36(1998) nr 2, s. 25-42, bibliogr., Rés.
107. [Schiffman Lawrence H.] LHS, *Obrzędy żałobne*. Tłum. (tm) [Tadeusz Mieszkowski]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1998, s. 860-861.

108. U g l o r z Manfred, *Zbawczy sens śmierci Jezusa w teologii apostoła Pawła*. „Kalendarz Ewangelicki” 1998, s. 117-123.
109. U n t e r m a n Alan, *Encyklopedia tradycji i legend żydowskich*. Tłum. Olga Zienkiewicz. Wyd. 2. Wydawnictwo „Książka i Wiedza”, Warszawa 1998, ss. 306, 1 nlb., fot., ilustr., rys. (hasła: *Pogrzeb*, s. 217; *Śmierć*, s. 278; *Żaloba*, s. 304).
110. V e t t e r Dieter, *Śmierć*. 1. *Judaizm*. W: *Leksykon podstawowych pojęć religijnych. Judaizm, chrześcijaństwo, islam*. Red. Adel Theodor Khoury. Tłum. Józef Marzęcki. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1998, szp 1016-1019.
111. W i g h t Fred H., *Obyczaje krajów biblijnych*. Tłum. Robert Piotrowski. Konsult. nauk. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1998, ss. 304 (rozdz. XVII: *Śmierć na Bliskim Wschodzie*, s. 125-128).

1999

112. B a i l e y Kenneth E., *Zwyczajne pogrzebowe*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 3. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1999, s. 830-831.
113. [B a i l e y Lloyd R.] LRB, *Śmierć*. Tłum. (mw) [Michał Wojciechowski]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1999, s. 1203-1204.
114. C h r o s t o w s k i Waldemar, ks., *Śladami męki i śmierci Jezusa Chrystusa*. „Słowo Wśród Nas” 9(1999) nr 2, s. 67-75.
115. [C o l l i n s Adela Yarbrow] AYC, *Śmierć druga*. Tłum. (esz) [Eliza Szymula]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1999, s. 1204.
116. C r e n s h a w James L., *Śmierć*. Tłum. (tk) [Teresa Kowalska]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 3. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1999, s. 744-745.

117. [Davis John J.] JJD, *Pogrzeb*. Tłum. (mw) [Michał Wojciechowski]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1999, s. 972-973.
118. Hawthorne Gerald F., *Żaloba*. Tłum. (ak) [Agnieszka Karpowicz]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. nauk. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 3. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1999, s. 833-834.
119. [Herrgott Gertrud] he, *Pogrzeb*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Wyd. 3. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1999, szp. 985-986.
120. Jelonek Tomasz, ks., *Pośmiertny los jednostek według Biblii*. „Materiały Homiletyczne” nr 183/1999, s. 81-84.
121. Kucharski Jacek, *Spocząć ze swymi przodkami. Grzebanie zmarłych w biblijnym Izraelu*. [Brak wydawnictwa]. Lublin 1998.
Rec.: Górny Janusz, „Życie i Myśl” 46(1999) nr 2, s. 116; Langkammer Hugolin OFM, „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 5(1999) nr 2, s. 127-130.
122. Mąkosa Paweł, ks., *Zarys eschatologii Starego Testamentu*. „Studia Diecezji Radomskiej” T. 2, 1999, s. 155-166 (1: *Śmierć w pojęciu pierwotnego Izraela*, s. 155-158).
123. [Neumann Brigitte] ne, *Szeol*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Wyd. 3. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1999, szp. 1270.
124. Pitarđ Wayne T., *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Starożytny Izrael*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 3. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1999, s. 834-835.
125. [Schiffman Lawrence H.] LHS, *Obrzędy żałobne*. Tłum. (tm) [Tadeusz Mieszkowski]. W: *Encyklopedia biblijna*. Red. nauk. Paul J. Achtemeier. *Wstęp do wydania polskiego* ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2.

Oficyna Wydawnicza „Vocatio”/Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 1999, s. 860-861.

126. [Schüngel Helen] schü, *Śmierć*. W: *Praktyczny słownik biblijny*. Opracowanie zbiorowe katolickich i protestanckich teologów pod red. Antona Grabner-Haidera. Tłum. i oprac. Tadeusz Mieszkowski, Paweł Pachciarek. *Słowo od wydawcy polskiego* ks. Jan Łach. Wyd. 3. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1999, szp. 1382.

127. Wensing Michael G., *Śmierć i przeznaczenie człowieka według Biblii*. Tłum. z ang. Ewa Zielińska. Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 1999, ss. 88.

128. White Sidnie Ann, *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Judaizm drugiej świątyni i wczesne chrześcijaństwo*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 3. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 1999, s. 835-836.

2000

129. Decyk Jan, ks., *Ludzki i Boży wymiar śmierci w świetle kultu zmarłych. Studium liturgiczne*. Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2000, ss. 166 (rozdz. I: *Śmierć w refleksji religijnej*, s. 20-46; § 2: *Biblijny obraz śmierci i pogrzebu*, s. 20-46).

130. Drewermann Eugen, *Zstępuje na barkę słońca. Medytacje o śmierci i zmartwychwstaniu*. Tłum. Marian Leon Kalinowski. Wydawnictwo URAEUS, Gdynia 2000, ss. 334.

131. *Encyklopedia Biblii. Źródła, historia, tradycja*. Red. nauk. John Drane. Z ang. tłum. Marcin Stopa. Konsult. i red. nauk. wyd. pol. Michał Wojciechowski. Wydawnictwo Świat Książki/Grupa Wydawnicza Bertelsmann, Warszawa 2000, ss. 320, fot., ilustr., mapy (cz. 4: *Religia i kult*, s. 145-176; §: *Śmierć i życie przyszłe*, s. 164-165).

132. Kucharski Jacek, *Spocząć ze swymi przodkami. Grzebanie zmarłych w biblijnym Izraelu*. [Brak wydawnictwa]. Lublin 1998.

Rec.: Matras Tadeusz, ks., „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 53(2000) nr 3-4, s. 218-219.

133. Mans Frederic, OFM, *Śmierć i pogrzeb. Sposób krzyżowania i grzebania w czasach Jezusa*. Tłum. Celestyn Paczkowski OFM. „Ziemia Święta” 6(2000) nr 2, s. 20-21, fot.

134. Paciorek Antoni, ks., „*Patrzmy na Jezusa, który przecierpiał krzyż...*” (Hbr 12,2). *Znaczenie śmierci Jezusa wg Listu do Hebrajczyków*. W: *Biblia o Odkupieniu*. Red. ks. Ryszard Rubinkiewicz SDB. Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2000, s. 187-200.

135. Ricciotti Giuseppe, *Życie Jezusa Chrystusa*. Tłum. z wł. Jan Skowroński. *Słowo wstępne* ks. Eugeniusz Dąbrowski. Wyd. 3, Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „ADAM”/ Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2000, ss. 716, ind., bibliogr., mapy (rozdz.: *Tydzień Męki Pańskiej. Piątek*, s. 593-652; §: *Ukrzyżowanie i śmierć*, s. 632-652).

2001

136. Chrostowski Waldemar, ks., *Alegoryczne przedstawienie starości i śmierci w Koh 12,1-7*. W: *Duch i Oblubienica mówią: „Przyjdź”*. *Księga pamiątkowa dla Ojca Profesora Augustyna Jankowskiego OSB w 85. rocznicę urodzin*. Zebr. i oprac. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2001, s. 91-100.

137. Daniel - Rops Henri, *Życie w Palestynie w czasach Chrystusa*. Tłum. popr. Janina Lasocka. Wyd. 3. Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 2001, ss. 415, tabl., mapa (cz. 2. *Noce i dnie błogosławią Pana*, s. 91-305; rozdz. XII: *Gdy milknie śpiew ptaków*, s. 288-305; § 1: *Dola człowieka: cierpienie i śmierć*, s. 288-289; § 5: *Śmierć i grób*, s. 297-301; § 6: „*Gdzież jest, o śmierci twoje zwycięstwo?*” s. 301-305).

138. Neuhaus Richard John, *Śmierć w piątek po południu. Ostatnie słowa Jezusa z Krzyża*. Tłum. Aleksander Gomola. Wydawnictwo „W drodze”, Poznań 2001, ss. XIII, 3 nlb., 317 (6: *Ofiara*, s. 219-265).

139. Rienecker Frite, Maier Gerhard, *Leksykon biblijny*. Tłum. Danuta Irmińska, Joanna Kruczyńska. Red. nauk. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2001, ss. 930, ilustr. kolor., tabl., mapy (hasła: *Pogrzeb*, s. 631; *Śmierć*, s. 791-792).

140. Rumianek Ryszard, ks., *Rozumienie śmierci w Starym Testamencie*. „Warszawskie Studia Teologiczne” T. 14, 2001, s. 29-35. Sum.

141. Skierkowski Marek, ks., *Wiarygodność historyczna procesu i śmierci Jezusa (synteza teologiczno-fundamentalna)*. „Studia Teologiczne (Białystok-Drohiczyń-Łomża)” T. 19, 2001, s. 89-107. Sum.

2002

142. B o s e n Willibald, *Ostatni dzień Jezusa z Nazaretu*. Tłum. Wiesława Moniak. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo, Wrocław 2002, ss. 457 (rozdz. D: *24 godziny pełne dramatyizmu*, s. 101-380.; §: *Ukrzyżowanie i śmierć*, s. 295-359).

143. C h r o s t o w s k i Waldemar, ks., *Biblia o końcu, który jest początkiem*. „Z Niepokalaną” nr 3/2002, s. 8-9.

144. K u l i ń s k a Bogna, *Pogląd na śmierć jako sen w Starym Testamencie*. „Scriptura Sacra. Studia Biblijne Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego” 6(2002) nr 6, s. 37-56. Zsfg.

145. N e u h a u s Richard John, *Śmierć w piątek po południu. Ostatnie słowa Jezusa z Krzyża*. Tłum. Aleksander Gomola. [Brak wydawnictwa]. Poznań 2001.

Rec.: Wociał Jerzy, *Wybrani z wieczności do wieczności*. „Znak” 44(2002) nr 11, s. 128-134.

146. S i k o r a Adam, OFM, *Śmierć Chrystusa na krzyżu osądem nad grzechem i wyzwoleniem człowieka*. W: *Scriptura Sacra Posnaniensis. Opuscula Mariano Wolniewicz octagenario dedicato*. Red. ks. Feliks Lenort. *Słowo wstępne* ks. Tomasz Węclawski. Wyd. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, Poznań 2002, s. 101-105.

147. T h i e l i c k e Helmut, *Życie ze śmiercią*. Tłum. Stanisław Szczyrbowski. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2002, ss. 311, 1 nlb. (rozdz. 4: *Biblijne rozumienie śmierci*, s. 181-272).

148. T r o s k a Jerzy, ks., „I w życiu więc i w śmierci należymy do Pana” (*Rz 14,8*). *Prawo do życia – prawem do śmierci?* W: *Scriptura Sacra Posnaniensis. Opuscula Mariano Wolniewicz octagenario dedicato*. Red. ks. Feliks Lenort. *Słowo wstępne* ks. Tomasz Węclawski. Wyd. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, Poznań 2002, s. 107-118.

149. W i t c z y k Henryk, ks., *Śmierć i zmartwychwstanie Jezusa jako Ofiara nowej Paschy*. „Liturgia Sacra” 8(2002) nr 2, s. 213-224.

2003

150. C h r o s t o w s k i Waldemar, ks., *Alegoryczne przedstawienie starości i śmierci w Koh 12, 1-7*. W: *Asyryjska diaspora Izraelitów i inne studia*.

Rozprawy i Studia Biblijne 10. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2003, s. 293-316.

Toż: Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2003, s. 293-316.

151. D r o z d Kazimierz Józef, ks., *Śmierć i pogrzeb Chrystusa w ewangeljach apokryficznych*. Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2003, ss. 249.

152. G ó r k a Bogusław, *Thanatos w Ewangelii Jana*. W: *Problemy współczesnej tanatologii. Medycyna, antropologia kultury, humanistyka*. Red. Jacek Kolbuszewski. Wyd. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Wrocław 2003, s. 249-256.

153. L a C o c q u e Andre, „*Nie będziesz zabijał*”. *Księga Wyjścia 20,13*. W: Andre LaCocque, Paul Ricoeur, *Myśleć biblijnie*. Tłum. Ewa Mukoid, Maria Tarnowska. Wydawnictwo Znak, Kraków 2003, s. 103-155.

154. L a C o c q u e Andre, *Ze śmierci do życia. Księga Ezechiela 37*. W: Andre LaCocque, Paul Ricoeur, *Myśleć biblijnie*. Tłum. Ewa Mukoid, Maria Tarnowska. Wydawnictwo Znak, Kraków 2003, s. 193-222.

155. M ü n n i c h Maciej, *Przemiany pierwotnych wierzeń dotyczących świata umarłych w Biblii hebrajskiej na tle wierzeń bliskowschodnich*. „Roczniki Humanistyczne” 51(2003) z. 2, s. 5-27. Sum.

156. R y k e n Leland, W i l h o i t James C., L o n g m a n III Tremper, *Słownik symboliki biblijnej. Obrazy, symbole, motywy, metafory, figury stylistyczne i gatunki literackie w Piśmie Świętym*. Tłum. Zbigniew Kościuk. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2003, ss. 1218 (hasła: *Pogrzeb*, s. 719-721; *Śmierć*, s. 975-977; *Śmiertelność*, s. 977-979; *Życie pośmiertne*, s. 1215-1218).

157. S e g a l Elizer, *Judaizm*. Tłum. Marek M. Dziekan. W: *Życie po śmierci w wielkich religiach*. Red. Harold Coward. VERBINUM. Wydawnictwo Księży Werbistów, Warszawa 2003, s. 15-33.

158. S o b i e r a j Andrzej, *Śmierć Jezusa Chrystusa z perspektywy dialogu chrześcijańsko-żydowskiego*. „Collectanea Theologica” 73(2003) nr 2, s. 39-59.

2004

159. B a i l e y Kenneth E., *Zwyczajne pogrzebowe*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 4. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2004, s. 830-831.

160. Bałonia k Piotr, ks., *Kto jest odpowiedzialny za śmierć Jezusa?* „Katecheza” 48 (2004) nr 4, s. 35-37.
161. Berger Klaus, *Po co Jezus umarł na krzyżu*. Tłum. Eliza Pieciul. Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów „W Drodze”, Poznań 2004, ss. 374, 1 nlb.
162. Chrostowski Waldemar, ks., *Umieranie i śmierć w świetle Starego Testamentu*. W: „*Medycyno, dokąd zmierzasz?!...*” *Symposium dla pracowników służby zdrowia i studentów medycyny. „Przysięga Hipokratesa dziś... Naglące zagadnienia etyczne medycyny”, Warszawa 21-22 lutego 2003 r.* Zebr. i oprac. Marek Szumowski. Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „ADAM”/Duszpasterstwo Akademickie Służby Zdrowia Archidiecezji Warszawskiej, Warszawa 2004, s. 93-104 (*Dyskusja*, s. 104-114).
163. Ciłlak Amadeusz, *Kraina umarłych w koncepcji starotestamentowej, rabinicznej i greckiej*. „*Signa Temporis*” nr 7/2004, s. 35-61. Sum., Zsfg.
164. Crenshaw James L., *Śmierć*. Tłum. (tk) [Teresa Kowalska]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 4. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2004, s. 744-745.
165. Filipiak Marian, *Homo biblicus. Biblijne podstawy filozofii życia*. Wyd. Europejskie Centrum Edukacyjne, Toruń 2004, ss. 224 (rozdz.: *Człowiek wobec wartości ostatecznych*, s. 127-135; § 1: *Człowiek wobec śmierci*, s. 127-128; § 2: *Życie pośmiertne*, s. 129-130; § 3: *Szeol*, s. 130-133).
166. Gądecki Stanisław, abp, *Kto jest odpowiedzialny za śmierć Chrystusa? –... przed premierą „Pasji” Mela Gibsona*. „*Wiadomości KAI*” nr 9/2004, s. 21-23.
167. Hawthorne Gerald F., *Żaloba*. Tłum. (ak) [Agnieszka Karpowicz]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd. 4. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2004, s. 833-834.
168. Her ej - Szym ań s k a Krystyna, *Biblijny obraz językowy stosunku człowieka do śmierci*. „*Język Polski*” 84(2004) z. 3, s. 164-173.
169. Jan k o w s k i Augustyn, OSB, *O tym, co po drugiej stronie. Z o..., benedyktynem, biblistą rozmawia Marcin Jakubionek*. „*List*” 21(2004) nr 11, s. 10-14.
170. Langkammer Hugolin, OFM, *Życie człowieka w świetle Biblii. Antropologia biblijna Starego i Nowego Testamentu*. Druk. Poligrafia Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie, Rzeszów 2004, ss. 509 (cz. IV: *Antropologia eschatologiczna*, s. 309-400; rozdz. I: *Śmierć*,

s. 313-322; § 1: *Stary Testament o śmierci*, s. 313-315; § 2: *Nowy Testament o śmierci*, s. 315-322).

171. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Życie po śmierci. Eschatologia Starego i Nowego Testamentu*. Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2004, ss. 334 (rozdz. I: *Stary Testament o śmierci*, s. 15-18; rozdz. II: *Nowy Testament o śmierci*, s. 19-30).

172. P a l l a Alfred, *Sąd, Golgota, grób i zmartwychwstanie*. Oprac. N.H. [Nina Hury], „Słowo i Życie” 16(2004) nr 1, s. 4-7 (*Śmierć i pogrzeb Jezusa*, s. 6).

173. P i t a r d Wayne T., *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Starożytny Izrael*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd 4. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2004, s. 834-835.

174. S a w i c k i Doroteusz, ks., *Śmierć i nieśmiertelność. „Elpis. Czasopismo teologiczne Katedry Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku”* 6(2004) z. 9-10, s. 117-136. Sum.

Dot. m.in. biblijnej koncepcji śmierci.

175. W h i t e Sidnie Ann, *Życie pośmiertne i nieśmiertelność. Judaizm drugiej świątyni i wczesne chrześcijaństwo*. Tłum. (jm) [Józef Marzęcki]. W: *Słownik wiedzy biblijnej*. Red. nauk. Bruce M. Metzger, Michael D. Coogan. Konsult. wyd. pol. ks. Waldemar Chrostowski. Wyd 4. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2004, s. 835-836.

2005

176. C h r o s t o w s k i Waldemar, ks., *Obraz życia człowieka po śmierci w skardze Hioba (Hi 3,11-19)*. W: „Oto idę”. *Księga pamiątkowa dla Biskupa Profesora Jana Bernarda Szlagi w 65. rocznicę urodzin*. Zebr. i oprac. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2005, s. 130-148.

177. Ł a b u d a Piotr, ks., *Śmierć – czas spotkania z Chrystusem. Śmierć i sąd w przypowieści „o głupim bogaczu” (Łk 12,16-21)*. „Tarnowskie Studia Teologiczne” 24(2005) nr 2, s. 23-38. Zsfg.

178. L a n g k a m m e r Hugolin, OFM, *Życie człowieka w świetle Biblii. Antropologia biblijna Starego i Nowego Testamentu*. [Brak wydawnictwa]. Rzeszów 2004.

Rec.: Rosik Mariusz ks., „Perspectiva. Legnickie Studia Teologiczno-Historyczne” 4(2005) nr 2, s. 318-320.

179. Mielcarek Krzysztof, *Między hebrajskim „hayyim” a chrześcijańską „eu Thanatos” – tajemnica życia i śmierci w Biblii*. W: „Dobrze, sługo dobry...” (Mt 25,11). *Księga pamiątkowa ku czci ks. dra Huberta Ordona SDS*. Red. Krzysztof Mielcarek. Wydawnictwo „Verbum”, Kielce 2005, s. 77-91.

180. Roszewski Mariusz A., ks., *Śmierć i życie pozagrobowe w tradycjach pozabiblijnych i biblijnych Starego Testamentu. Zarys problemu*. „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” T. 25, 2005, s. 307-327. Zsfg.

181. Witczyk Henryk, ks., „Godzina” Jezusa – *Ofiara zbawczej męki, śmierci i zmartwychwstania*. „Verbum Vitae. Półrocznik Biblijno-Teologiczny” 4(2005) nr 8, s. 117-136. Rès.

2006

182. Bednarz Michał, ks., *O losie tych, którzy zmarli (1 Tes 4, 3-18)*. W: *Pan moją mocą i pieśnią (Ps 118,14). Prace dedykowane Księdzu profesorowi Tadeuszowi Brzegowemu w 65. rocznicę urodzin*. Red. Stanisław Hałas SCJ, Piotr Włodyga OSB. Wydawnictwo Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Kraków 2006, s. 23-41.

183. Hergesel Tomasz, ks., Michalczak Andrzej, *Pawłowe rozumienie śmierci w świetle Listu do Rzymian*. W: „*Żyjemy dla Pana*” (Rz 14,8). *Studia ofiarowane Siostrze Profesor Ewie J. Jezierskiej OSU*. Red. i przedm. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2006, s. 172-178.

184. Irek Waldemar, ks., *Życiodajna śmierć*. „Zeszyty Karmelitańskie” nr 2/2006, s. 41-47.

Biblijna teologia śmierci.

185. Kiejza Andrzej, OFMCap, *Śmierci bóg nie uczynił. Biblia o śmierci*. „Zeszyty Karmelitańskie” nr 2/2006, s. 34-40.

186. Langkammer Hugolin, OFM, *Mały słownik biblijny*. Wydawnictwo św. Antoniego, Wrocław 2006, ss. 344, fot., tabl., mapy (hasła: *Pogrzeb*, s. 244; *Śmierć*, s. 288).

187. Lohfink Gerhard, *Ostatni dzień Jezusa. Co się stało w Wielki Piątek*. Tłum. Eliza Pieciul-Karmińska. Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów „W Drodze”, Poznań 2006, ss. 104, 3 nlb.

188. M i k o ł a j c z a k Mieczysław, ks., *Śmierć Jezusa na krzyżu i rozdarcie zasłony w świątyni (Mk 15,38) – teologia świątyni (naos)*. W: „*Żyjemy dla Pana*” (Rz 14,8). *Studia ofiarowane Siostrze Profesor Ewie J. Jezierskiej OSU*. Red. i przedm. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2006, s. 276-291.
189. P i k o r Wojciech, ks., *Ze śmierci do życia. Teologiczne przesłanie Czwartej Pieśni o Śludze Jahwe (Iz 52,13-52, 12) w świetle jej struktury*. W: „*Bóg jest miłością*” (1 J 4,16). *Studia dla Księdza Profesora Józefa Kudasiewicza w 80. rocznicę urodzin*. Red. ks. Waldemar Chrostowski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2006, s. 310-332.
190. P r a d o Flores Jose H., C h i n e z e Angela M., *Urzekająca śmierć Jezusa*. Tłum. Marian Królikowski. Wydawnictwo Jedność, Kielce 2006, ss. 91, ilustr.

2007

191. B e r s i n i Francesco, *Duchowy komentarz do Ewangelii*. T. 3: *Męka, śmierć i zmartwychwstanie*. Tłum. Bruno Adam Goncarz OFMConv. Wydawnictwo OO. Franciszkanów „Bratni Zew”, Kraków 2007, ss. 287, 1 nlb. (cz. 1. *Męka*, s. 15-248; rozdz. VI: *Wielki Piątek*, s. 169-245; §: „*Dokonało się*”: *śmierć Jezusa*, s. 231-232).
192. C h r o s t o w s k i Waldemar, ks., *Czy Adam i Ewa mieli się nie starzeć i nie umierać? Egzegetyczny przyczynek do nauczania o nieśmiertelności pierwszych ludzi*. W: *Verbum caro factum est. Księga pamiątkowa dla Księdza Profesora Tomasza Jelonka w 70. rocznicę urodzin*. Red. Roman Bogacz, Waldemar Chrostowski. Wyd. Stowarzyszenie Biblistów Polskich, Warszawa 2007, s. 151-179.
193. C h r o s t o w s k i Waldemar, ks., *Tajemnica śmierci i zmartwychwstania w świetle Biblii*. „*Z Niepokalaną*” nr 1/2007, s. 10-11.
194. G r a b o w s k i Marian, *Miłość, bałwochwalstwo, śmierć*. „*Edukacja Humanistyczna. Półrocznik myśli społeczno-pedagogicznej*” nr 1/2007, s. 14-25. Sum.
Zawiera odniesienia do biblijnej koncepcji śmierci.
195. J a n k o w s k i Augustyn, OSB, *Eschatologia Nowego Testamentu*. Wydawnictwo WAM, Kraków 2007, ss. 312, ind., bibliogr.
Zob. też poz. 59.
196. J a n k o w s k i Stanisław, SDB, *Krytyka cywilizacji śmierci w Księdze Mądrości*. „*Collectanea Theologica*” 77(2007) nr 1, s. 29-56.

197. J a r o m i n Joanna, *Pogrzeb Jezusa w świetle tradycji żydowskich i przekazów ewangelicznych*. W: *Verbum caro factum est. Księga pamiątkowa dla Księdza Profesora Tomasza Jelonka w 70. rocznicę urodzin*. Red. Roman Bogacz, Waldemar Chrostowski. Wyd. Stowarzyszenie Bibliistów Polskich, Warszawa 2007, s. 252-260.
198. Ł a b u d a Piotr, ks., *Śmierć i życie po śmierci wg Ewangelii św. Łukasza*. Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos, Tarnów 2007, ss. 212 (seria: W Kręgu Słowa, 2).
199. M a r z e c Magdalena, *Eschatologia w listach św. Pawła (materiały do ćwiczeń)*. W: *Z badań nad Biblią*. T. 11. Red. nauk. ks. Tomasz Jelonek. Wydawnictwo Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 2007, s. 233-254 (B: *Śmierć i sąd*, s. 237-241).
200. M i l l e r Krzysztof, „Prochem jesteś i w proch się obrócisz”. *Sposoby grzebania zmarłych w tradycji żydowskiej*. „Ziemia Święta” 13(2007) nr 4, s. 32-35, fot.
201. T e r r i n o n i Ubaldo, *Po tamtej stronie. Biblia odkrywa tajemnice rzeczy ostatecznych*. Tłum. Dariusz Chodyniecki. Wydawnictwo Jedność, Kielce 2007, ss. 254.
202. W i t c z y k Henryk, ks., *Jezus w obliczu śmierci albo jak śmierć staje się drogą? (Hbr 5,5-7)*. W: *Dar i tajemnica śmierci. Tydzień Eklezjologiczny 2006*. Red. nauk. Krzysztof Mielcarek [i.in.]. Wydawnictwo Polihymnia, Lublin 2007, s. 13-25.
203. Z i e m i ń s k i Ireneusz, *Drzewo życia. Próba filozoficznej interpretacji śmierci*. „Edukacja Humanistyczna. Półrocznik myśli społeczno-pedagogicznej” nr 1/2007, s. 127-138. Sum.
Zawiera odniesienia do biblijnej koncepcji śmierci.

2008

204. D r o z d Kazimierz Józef, ks., *Śmierć i pogrzeb Chrystusa w Ewangeliach apokryficznych*. [Brak wydawnictwa]. Opole 2003.
Rec.: Nowak Dominik, „Studia Humanistyczno-Teologiczne” nr 1/2008, s. 183-187
205. M ü n n i c h Maciej, *Świat umarłych w wyobrażeniach biblijnych środowisk mądrościowych*. „Theologica Wratislaviensia” T. 3, 2008, s. 37-46.
206. P a r c h e m Marek, ks., *Co Pismo Święte mówi o śmierci? Kilka myśli na temat śmierci w tradycji biblijnej*. „Katecheta” 52(2008) nr 11, s. 58-61.

207. R i e n e c k e r Frite, M a i e r Gerhard, *Leksykon biblijny*. Tłum. Danuta Irmińska, Joanna Kruczyńska. Red. nauk. wyd. pol. Waldemar Chrostowski. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2008, ss. 930, ilustr. kolor., tabl., mapy (hasła: *Pogrzeb*, s. 631; *Śmierć*, s. 791-792).
208. S t a s i a k Sławomir, ks., *Eschatologia*. W: *Teologia Nowego Testamentu*. T. I: *Ewangelie synoptyczne i Dzieje Apostolskie*. Red. ks. Mariusz Rosik. TUM. Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 2008, s. 217-284 (III: *Eschatologia indywidualna*, s. 268-283; § 1: *Śmierć człowieka*, s. 269-275).
209. S z y m a ń s k i Piotr Florencjan, OFM, „*Śmierć druga*” i „*filar w świątyni według Ap 2,11b; 3,12*”. „*Studia Franciszkańskie*” T. 18, 2008, s. 187-199. Rès.
210. S z y m i k Stefan, MSF, *Antropologia*. W: *Teologia Nowego Testamentu*. T. 3: *Listy Pawłowe, katolickie i List do Hebrajczyków*. Red. ks. Mariusza Rosika. TUM. Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 2008, s. 233-267 (rozdz. I: *Antropologia św. Pawła*, s. 234-259; §: *Grzeszny i wydany śmierci*, s. 248-251).
211. T u r k i e l Jan, *Sens terminu „thanatos” – śmierć w Księdze Syracha*. W: *IV Ogólnopolskie Warsztaty Naukowo-Szkoleniowe Sekcji Dermatologicznej Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Słupsk-Ustka 7-10.02.2008*. Wyd. Sekcja Dermatologiczna Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Słupsk 2008, s. 441-449.
212. Ż y w i c a Zdzisław, ks., „*Gdzież jest o śmierci twoje zwycięstwo? Gdzież jest o śmierci twój oścień?*”. „*Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne*” 63(2008) nr 98, s. 63-68.

2009

213. B r o w n i n g W.R.F., *Słownik biblijny*. Tłum. i oprac. Jakub Sławik. Wyd. FAKTOR. Biuro Wydawnicze Marian Bornakowski i Agora SA, Warszawa 2009, ss. 591 (hasła: *Druga śmierć*, s. 118; *Pogrzeb*, s. 401; *Szeol*, s. 496; *Śmierć*, s. 500-501; *Żaloba*, s. 583).
214. D ą b e k Tomasz Maria, OSB, *Życie po śmierci. I co dalej...* Wydawnictwo PETRUS, Kraków 2009, ss. 116.
- Rec.: Szmulewicz H., „*Tarnowskie Studia Teologiczne*” 28(2009) nr 2, s. 146-149.
215. D e c y k Jan, ks., *Eschatologiczna myśl św. Pawła Apostoła inspiracją dla posoborowej liturgii pogrzebu*. „*Studia Płockie*” T. 37, 2009, s. 45-56.

Rés. (2: *Śmierć i Zmartwychwstanie Chrystusa eschatologiczną nadzieją w listach św. Pawła Apostoła*, s. 49-52).

216. Her ej - S z y m a ń s k a Krystyna: *Określenia śmierci i ich tłumaczenia we współczesnych polskich przekładach Biblii i w przekładzie księdza Jakuba Wujka*. W: *Polszczyzna biblijna – między tradycją a współczesnością*. Red. Stanisław Koziara, Wiesław Przyczyna. T. 1. Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos, Tarnów 2009, s. 243, 252, bibliogr.

217. H o j n o w s k i Jan, SCJ, *Czytając Stary Testament*. Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2009, ss. 169 (hasła: *Pogrzeb*, s. 110; *Śmierć*, s. 118).

218. P a c i o r e k Antoni, ks., *Znaczenie śmierci Jezusa w myśli św. Pawła*. W: *Orędzie Pawłowe – aktualne jeszcze dzisiaj. Poznać, aby iść śladem nauki, sposobu życia*. Red. ks. Michał Bednarz, ks. Piotr Łabuda. Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos, Tarnów 2009, s. 91-101.

219. P o n i ż y Bogdan, ks., *Paradoksy królestwa Bożego (Mdr 3,1-9 i 5,15-16)*. „Poznańskie Studia Teologiczne” T. 23, 2009, s. 59-76 (*Szeol*, s. 63-64; *Śmierć*, s. 64-65).

220. P o p i e l e w s k i Wojciech, OMI, *Między kruchością a wielkością człowieka. Refleksja Syracha nad tajemnicą ludzkiego losu*. „Verbum Vitae. Półrocznik Biblijno-Teologiczny” 8(2009) nr 15, s. 61-84. Rés. (§: *W obliczu śmierci*, s. 66-70).

221. R u b i n k i e w i c z Ryszard, SDB, *Pomiędzy Życiem a śmiercią. Teologia życia i śmierci w tekstach biblijnych ST*. W: *In persona Christi. Księga na 80-lecie Księdza Profesora Czesława S. Bartnika*. T. 1. Red. ks. Krzysztof Góźdź. Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2009, s. 33-38.

222. W o j c i e c h o w s k i Michał, *Biblijny pogląd na świat. Bóg, człowiek, etyka*. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2009, ss. 115, 2 nlb. (rozdz. IV: *Człowiek i jego natura*, s. 63-90; §: *Od poczęcia do śmierci*, s. 78-80).

2010

223. Green Joel B., *Śmierć Chrystusa*. W: *Słownik teologii św. Pawła*. Red. Gerald F. Hawthorne, Ralph P. Martin, Daniel G. Reid. Red. nauk. wyd. pol. Krzysztof Bardski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2010, s. 813-821.

224. H o j n o w s k i Jan, SCJ, *Czytając Nowy Testament*. Wydawnictwo SPES, Kraków 2010, ss. 173 (hasła: *Pogrzeb*, s. 122; *Śmierć*, s. 141-142).

225. Johnst on Philip S., *Cienie Szeolu. Śmierć i zaświaty w biblijnej tradycji żydowskiej*. Tłum. Paweł Sajdek. Wydawnictwo WAM, Kraków 2010, ss. 339.

226. Paciorek Antoni, ks., *I Kor 15,3b-8 synteza chrześcijańskiej doktryny o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa*. „Roczniki Biblijne” T. 2, 2010, s. 123-142. Sum.

227. Scott Julius J. Jr., *Życie i śmierć*. W: *Słownik teologii św. Pawła*. Red. Gerald F. Hawthorne, Ralph P. Martin, Daniel G. Reid. Red. nauk. wyd. pol. Krzysztof Bardski. Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2010, s. 974-976.

SKOROWIDZ RZECZOWY

- Antropologia biblijna 14, 53, 165, 222
 aksjologiczne treści 64
 eschatologiczna 170
 Nowego Testamentu 170, 178, 210
 rzeczy ostateczne człowieka 25, 64, 165
 Starego Testamentu 15, 25, 47, 53, 170, 178
BIBLIJNA NAUKA O ŚMIERCI
 1, 46, 49, 50, 59, 66, 68, 69, 77, 91, 109, 127, 129, 131, 143, 147, 168, 169, 174, 184, 185, 193, 194, 201, 203, 206, 212
 hasło śmierć w encyklopediach, leksykonach i słownikach biblijnych 18, 37, 45, 55, 74, 82, 84, 90, 94, 99, 101, 113, 115, 116, 126, 139, 156, 164, 186, 207, 213, 227
 implikacje praktyczne – zob.:
 Grób; Pogrzeb; Zwyczaje pogrzebowe; Zwyczaje żałobne; Żałoba
 nowotestamentalna – zob. Nowotestamentalna nauka o śmierci
 starotestamentalna – zob. Starotestamentalna nauka o śmierci
 synteza 23
 tajemnica zmartwychwstania 193
 uwarunkowania 77, 81, 91, 111
 Biblijna nauka o śmierci – zob. także: Antropologia biblijna; Eschatologia biblijna; Nowotestamentalna nauka o śmierci; Starotestamentalna nauka o śmierci; Życie po śmierci
 Eschatologia biblijna 49, 57
 Nowego Testamentu 59, 137, 171, 195, 199, 208, 215; zob. także: Nowotestamentalna nauka o śmierci
 Starego Testamentu 19, 53, 106, 122, 171; zob. także: Starotestamentalna nauka o śmierci
 Eschatologia biblijna – zob. także: Biblijna nauka o śmierci; Życie po śmierci

- Grób 14, 70, 76, 104, 133; zob. także: Pogrzeb; Zwyczaje pogrzebowe; Życie pozagrobowe
- Jerozolima – miejscem śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa 7, 24, 114
- Judaizm 32, 88, 94, 97, 104, 105, 109, 110, 121, 122, 124, 128, 131, 157, 173, 175, 200
- Kraina umarłych 163, 205
- Nieśmiertelność 87, 88, 95, 124, 128, 173, 174, 175, 192
- NOWOTESTAMENTALNA NAUKA O ŚMIERCI 62, 148, 152, 170, 171, 177, 179, 182, 183, 198, 199, 208, 209, 210, 224, 227
- nauka św. Pawła Apostoła 11, 34, 42, 56, 65, 108, 134, 202, 215, 218, 226
- uwarunkowania 14, 70, 105, 133, 137
- Nowotestamentalna nauka o śmierci – zob. także: Antropologia biblijna – Nowego Testamentu; Biblijna nauka o śmierci; Eschatologia biblijna – Nowego Testamentu; Starotestamentalna nauka o śmierci; Śmierć Jezusa Chrystusa; Życie Jezusa Chrystusa – męka, – pogrzeb; Życie po śmierci
- Paruzja 59
- Pogrzeb 18, 37, 45, 55, 71, 79, 103, 104, 109, 117, 119, 121, 129, 133, 139, 156, 186, 200, 207, 213, 215, 217, 224; zob. także: Grób; Zwyczaje pogrzebowe; Zwyczaje żałobne; Żałoba
- Sąd po śmierci 59, 199
- STAROTESTAMENTALNA NAUKA O ŚMIERCI 6, 9, 15, 21, 25, 28, 30, 31, 36, 38, 47, 60, 63, 94, 96, 136, 140, 150, 153, 154, 162, 170, 179, 180, 189, 196, 211, 217, 219, 220, 221
- aspekt antropologiczny 25
- implikacje praktyczne – zob. Biblijna nauka o śmierci – implikacje praktyczne
- los zmarłych 17; zob. także: Szeol; Życie po śmierci
- śmierć jako sen 144
- teologia 221
- uwarunkowania 81, 110, 155, 205
- Starotestamentalna nauka o śmierci – zob. także: Antropologia biblijna – Starego Testamentu; Biblijna nauka o śmierci; Eschatologia biblijna – Starego Testamentu; Szeol; Życie po śmierci
- Szeol 10, 25, 51, 73, 80, 123, 155, 163, 165, 205, 213, 219, 225
- Śmierć Jezusa Chrystusa 4, 5, 13, 20, 22, 26, 27, 34, 40, 41, 48, 58, 72, 75, 86, 98, 135, 138, 142, 151, 188, 190, 204, 223, 226
- aspekt soteriologiczny 22, 29, 35, 42, 54, 56, 67, 108, 146, 161, 181, 191
- ewangeliczne zapowiedzi 33
- jako Ofiara nowej Paschy 149
- miejsce śmierci 7, 24, 114

- nauka św. Pawła Apostoła
o śmierci Jezusa 34, 42, 56, 65,
108, 134, 202, 215, 218, 226
- odpowiedzialność za śmierć Jezusa
Chrystusa 52, 61, 102, 160, 166
- synteza teologiczno-fundamen-
talna 141
- ukrzyżowanie 3, 4, 5, 8, 20, 40,
100, 133, 135, 138, 142, 145,
172, 181, 187, 191
- z perspektywy dialogu chrześci-
jańsko-żydowskiego 158
- Śmierć Jezusa Chrystusa –
zob. także: Życie Jezusa
Chrystusa – męka
- Zwyczaje pogrzebowe 15, 43, 76,
83, 89, 104, 111, 112, 121, 131,
159, 200; zob. także: Pogrzeb
- Zwyczaje żałobne 15, 107, 123,
125; zob. także: Żałoba
- Żałoba 55, 85, 92, 109, 118, 167,
213; zob. także: Zwyczaje
żałobne
- Życie Jezusa Chrystusa 4, 5, 8, 41,
135
- męka 4, 5, 8, 20, 29, 34, 40, 52, 56,
58, 72, 86, 114, 135, 19
- aspekt historyczny 93, 141
- aspekt literacki ewangelicznych
opisów 40
- aspekt teologiczny ewangelicznych
opisów 20, 40, 93
- ewangeliczne zapowiedzi 33
- pogrzeb 13, 43, 151, 172, 197, 204
- proces 58, 141, 172
- śmierć – zob. Śmierć Jezusa
Chrystusa
- ukrzyżowanie – zob. Śmierć Je-
zusa Chrystusa – ukrzyżowanie
- zmartwychwstanie 7, 22, 33, 35,
67, 98, 149, 172, 181, 215, 226
- Życie Jezusa Chrystusa – zob.
także: Śmierć Jezusa Chrystusa
- Życie po śmierci 9, 87, 120, 156,
157, 165, 171, 211, 214
- i nieśmiertelność 87, 88, 95, 124,
128, 173, 175
- w Nowym Testamencie 88, 97, 182,
198
- w Starym Testamencie 15, 16, 17,
25, 44, 78, 88, 97, 120, 176, 180,
182
- Życie po śmierci – zob. także:
Życie pozagrobowe
- Życie pozagrobowe 12, 63, 64, 76;
zob. także: Życie po śmierci

INDEKS NAZWISK

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym nazwiska i kryptonimy auto-
rów, współautorów, redaktorów, tłumaczy, autorów przemów, recenzentów
oraz osób wymienionych w tytułach prac, a także w adnotacjach podanych
pod opisem bibliograficznym.

Achtemeier Paul J., red. 103, 107,
113, 115, 117, 135

Alexander David, red. 91
Alexander Pat, red. 91

- Arndt Marian 76
 Aron Robert 68
- Bailey Kenneth E. 83, 89, 112, 159
 Bailey Lloyd R. 113
 Bałoniak Piotr, ks. 160
 Bardski Krzysztof, red. 223, 227
 Bartnicki Roman, ks. 33, 40; tłum. 65
 Bartnik Czesław S., ks. 221
 Bednarz Michał, ks. 182; red. 218
 Berger Klaus 161
 Bersini Francesco 191
 Białecki Bernard, tłum. 41
 Biela Bogusław, tłum. 69
 Bogacz Roman, red. 192, 197
 Bolewski Jacek, SJ 60, 62
 Bosen Willibald 142
 Browning W.R.F. 213
 Brzegowy Tadeusz, ks. 182
 Bukowski Kazimierz, ks. 63
- Chineze Angela M. 190
 Chmiel Jerzy, ks. 43
 Chmielowska Bogusława, CR 2
 Chodyniecki Dariusz, tłum. 201
 Chouraqui Andre 77
 Chrostowski Waldemar, ks. 61, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 97, 103, 107, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 124, 125, 128, 136, 143, 150, 159, 162, 164, 167, 173, 175, 176, 183, 188, 192, 193; red. 136, 139, 176, 183, 188, 189, 192, 197, 207
 Cinal Stanisław 78
 Citlak Amadeusz 163
 Collins Adela Yarbo 115
- Coogan Michael D., red. 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 92, 95, 97, 112, 116, 118, 124, 128, 159, 164, 167, 173, 175
 Coward Harold, red. 157
 Crenshaw James L. 84, 90, 116, 164
 Crossan John Dominic 102
- Daniel-Rops Henri 14, 70, 137
 Davis John J. 103, 117
 Dąbek Tomasz Maria, OSB 214
 Dąbrowski Eugeniusz, ks. 4, 5, 14, 135
 Decyk Jan, ks. 129, 215
 Doktor Jan, tłum. 38
 Dola Tadeusz 67
 Drane John, red. 131
 Drewermann Eugen 130
 Drozd Jan, red. 4
 Drozd Kazimierz Józef, ks. 151, 204
 Dziekan Marek N., tłum. 157
- Fic Leonard, ks. 274
 Filipiak Marian, ks. 21, 25, 46, 64, 165; red. 29, 30
 Fisher Eugene J. 261, 268, 272, 273
 Frankemolle Hubert 65
- Gądecki Stanisław, abp 116
 Geisler Moritz 13
 Gibson Mel 166
 Gołębiewski Marian, ks. 28
 Gomola Aleksander, tłum. 138, 145
 Goncarz Bruno Adam, OFMConv, tłum. 191
 Gower Ralph 91

- Górka Bogusław 152
 Górny Janusz, rec. 121
 Gózdź Krzysztof, ks., red. 221
 Grabowski Marian 194
 Green Joel B. 223
 Gryglewicz Feliks, ks., red. 52, 54,
 56, 58
 Grzybek Stanisław, ks., red. 66
- Haider-Grabner Anton, red. 71, 73,
 74, 79, 80, 82, 119, 123, 126
 Hałas Stanisław, SCJ, red. 182
 Hareźga Stanisław, red. 96
 Hawthorne Gerald F. 85, 92, 118,
 167; red. 223, 227
 Herej-Szymańska Krystyna 168,
 216
 Hergesel Tomasz, ks. 183
 Herrgott Gertrud 71, 79, 119
 Hojnowski Jan, SCJ 217, 224
 Homerski Józef, ks. 26, 44
 Hryniewicz Waclaw, OMI 35
 Hury Nina 172
- Irek Waldemar, ks. 184
 Irmińska Danuta, tłum. 139, 207
- Jankowski Augustyn, OSB 23, 59,
 136, 169, 195
 Jankowski Stanisław, SDB 196
 Jakubiec Czesław, ks. 9, 19
 Jakubionek Marcin 169
 Jaromin Joanna 197
 Jelinek Emil, ks. 6
 Jelonek Tomasz, ks. 120, 192, 197;
 red. 199
 Jezierska Ewa K., OSU 183. 188
- Jezus Chrystus 4, 5, 7, 8, 13, 14,
 20, 22, 24, 26, 27, 29, 33, 34, 35,
 40, 41, 42, 43, 48, 52, 54, 56,
 58, 61, 65, 67, 70, 72, 75, 86, 93,
 98, 100, 102, 106, 108, 114, 133,
 134, 135, 137, 138, 141, 142, 145,
 146, 149, 151, 158, 160, 161, 166,
 172, 181, 187, 188, 190, 191, 197,
 202, 204, 218, 223, 226
- Johnston Philip S. 225
 Józwiak Franciszek, ks. 52
- Kajfasz 58
 Kalinowski Marian Leon, tłum.
 130
 Karpowicz Agnieszka, tłum. 85,
 92, 118, 167
 Kasper Walter 41
 Khour Adel Theodor, red. 105, 110
 Kiejza Andrzej, OFMCap 185
 Kolbuszewski Jacek, red. 152
 König Franz 94
 Kopeć Józef Jerzy, OP, red. 34
 Kossobudzki Leszek, tłum. 77
 Kościuk Zbigniew, tłum. 156
 Kowalska Teresa, tłum. 84, 90,
 116, 164
 Kowalski Seweryn, rec. 5
 Koziera Stanisław, red. 216
 Krawczyk Roman, ks. 36, 47, 53
 Królikowski Marian, tłum. 190
 Kruczyńska Joanna, tłum. 139, 207
 Kruk Aleksander 1
 Kucharski Jacek 104, 121, 132
 Kudasiewicz Józef, ks. 24, 189
 Kulińska Bogna 144

- LaCocque Andre 153, 154
 Langkammer Hugolin, OFM 20,
 22, 27, 34, 37, 45, 54, 72, 170,
 171, 178, 186; rec. 121
 Lasocka Janina, tłum. 14, 70, 137
 Lenort Feliks, ks., red. 146, 148
 Leon-Dufour Xavier 48, 55; red. 18
 Lohfink Gerhard 187
 Lohfink Norbert 38
 Longman III Tremper 156
- Łach Jan, ks. 71, 73, 74, 79, 80, 82,
 93, 119, 123, 126; red. 40
 Łach Stanisław, ks. 7, 10, 16, 30;
 red. 29, 30, 31
 Łabuda Piotr, ks. 177, 198; red. 218
- Maier Gerhard 139, 207
 Manns Frederico, OFM 133
 Martin Ralph F., red. 223, 227
 Marzec Magdalena 199
 Marzęcki Józef, tłum. 83, 87, 88,
 89, 95, 97, 105, 110, 112, 124,
 128, 159, 173, 175
 Matras Tadeusz, ks., rec. 132
 May J. 105
 Mąkosa Paweł, ks. 122
 Messori Vittorio 86
 Metzger Bruce M., red. 83, 84, 85,
 87, 88, 89, 90, 92, 95, 97, 112,
 116, 118, 124, 128, 159, 164, 167,
 173, 175
 Mędała Stanisław, ks. 93
 Michalczyk Andrzej 183
 Mielcarek Krzysztof 119; red. 119,
 202
- Mieszkowski Tadeusz, tłum. 71,
 73, 74, 79, 80, 82, 91, 107, 119,
 123, 125, 126
 Münnich Maciej, 155
- Popielewski Wojciech, OMI 220
 Prado Flores Jose H. 190
 Przyczyna Wiesław, red. 216
- Ratzinger Joseph, kard. 49, 57
 Reid Daniel G., red. 223, 227
 Ricciotti Giuseppe 3, 4, 5, 135
 Ricoeur Paul 153, 154
 Rienecker Frite 139, 207
 Romaniuk Kazimierz, ks., red. 18,
 55; tłum. 18, 55
 Rosik Mariusz, ks., rec. 178; red.
 208, 210
 Rosiński Franciszek Mikołaj 76, 81
 Rosłon Józef Wiesław, OFMConv
 17
 Roszewski Mariusz A., ks. 180
 Rubinkiewicz Ryszard, SDB 221;
 red. 39, 134
 Rumianek Ryszard, ks. 140
 Ryken Leland 156
- Sajdek Paweł, tłum. 225
 Salij Jacek, OP 50
 Sawicki Doroteusz, ks. 174
 Schiffman Lawrence H. 107, 125
 Schungel Helen 74, 82, 126
 Scott Julius J. Jr 227
 Segal Elizer 157
 Sikora Adam, OFM 146
 Skierkowski Marek, ks. 141
 Skowroński Jan 4, 5; tłum. 4, 5,
 135

BIULETYN BIBLIJNY

- Sławik Jakub, red. 213; tłum. 213
 Sobieraj Andrzej 158
 Stachowiak Lech, ks. 31, 39; red. 39
 Stasiak Sławomir, ks. 208
 Stebart Mieczysław, tłum. 86
 Stępień Jan, ks. 11, 12
 Stopa Marcin 102; tłum. 131
 Szczyrbowski Stanisław, tłum. 147
 Szewc Eugeniusz, ks. 42
 Szłaga Jan, ks. 58, 176; red. 31
 Szmulewicz H., rec. 214
 Szumowski Marek, red. 162
 Szymański Piotr Florencjan, OFM 209
 Szymik Stefan, MSF 210
 Szymula Eliza, tłum. 115
- Tarnowska Maria, tłum. 153, 154
 Terrinoni Ubaldo 201
 Thielicke Helmut 147
 Tronina Antoni 96
 Troska Jerzy, ks. 148
 Turkiel Jan 211
- Uglorz Manfred 108
 Unelt Wojciech, tłum. 48
 Unterman Alan 109
 Urbański A.H., tłum. 3
- Vetter Dieter 110
- Waldenfels Hans 96
 Wesing Michael G. 127
 Węclawski Marek, tłum. 49, 57
 Węclawski Tomasz, ks. 146, 148
 White Sidnie Ann 88, 97, 128, 175
 Wierusz-Kowalski Jan, rec. 5
 Wight Fred H. 111
 Wilhoit James C. 156
 Witczyk Henryk, ks. 149, 181, 202
 Włodarczyk Stanisław 98
 Włodyga Piotr, OSB, red. 182
 Wociał Jerzy, rec. 145
 Wojciechowski Michał 222; red. 93, 131; tłum. 113, 117
 Wojtyska Damian, OP, red. 34
 Wolfram Karol 8
 Wolniewicz Marian, ks. 146, 148
 Woronczak Jerzy, red. 81
 Wujek Jakub 216
- Zdybicka Zofia J., s. 32
 Zielińska Ewa, tłum. 127
 Zieliński Jan, rec. 5
 Ziemiński Ireneusz 75, 203
 Zienkiewicz Olga, tłum. 109
 Ziółkowski Zenon 51
- Żywica Zdzisław, ks. 212

Mirosław Mikołajczyk, Wrocław